

Anthony Langley
Bert Govaerts

KASSA! **KASSA!**

*Reclame in de
Eerste Wereldoorlog*

 DAVIDSFONDS
UITGEVERIJ

Inhoud

Voorwoord	6
Inleiding	9
Voorpagina's	38
01. Sigaretten	47
02. Camera's - grammofoons	61
03. Eten - drinken	71
04. Kleding	95
05. Gezondheid	109
06. Chewinggum	155
07. Schrijfgerei	161
08. Oorlogstuig - auto's	171
09. Diverse	185
De kleine merkenoorlog	191

De advertenties in *Kassa!Kassa!* komen uit verschillende Britse, Duitse, Franse en Italiaanse tijdschriften die tijdens de Eerste Wereldoorlog verschenen. De Britse magazines *The Illustrated London News*, *The Sphere*, *The Graphic* en *The Tatler*, de Franse bladen *Le Monde Illustré* en *l'Illustration* en de Duitse titels *Illustrierte Zeitung*, *die Wochenschau* en *Meggendorfer Blätter* behoorden alle tot de meer prestigieuze uitgaven die toentertijd verkrijgbaar waren.

Die uitgaven waren tot tienmaal duurder dan tijdschriften die voor de werkende klasse en middenklasse bedoeld waren. Ze waren uiteraard mooier verzorgd en hadden een veelvoud aan illustraties en tekeningen of aquarellen in kleur. Reden waarom net die tijdschriften in aanmerking komen voor dit boek, is dat met name die uitgaven betalende reclame bevatten. Was dat misschien omdat enkel de burgerij over voldoende inkomen beschikte om nieuwe producten (die in de advertenties stonden) te kopen? Het had in ieder geval geen zin om reclame te maken voor een auto in tijdschriften die vooral door arbeiders gelezen werden.

Vaak werden advertenties geïntegreerd in de voorpagina. In vele gevallen beschouwde men de buitenkanten eerder als een bescherming dan als werkelijke inhoud. Men maakte gebruik van een standaard lay-out en voerde wekelijks kleine wijzigingen door in de foto's, illustraties en advertenties.

Omdat een groot deel van die prestigieuze tijdschriften later gebonden werden, kon men makkelijk de omslagen verwijderen. Die omslagen bevatten trouwens vooral publiciteit en boden dus, zo vond men toen, niets interessants.

Veel nieuwstijdschriften bestonden al een lange tijd. *The London Illustrated News* was de oudste geïllustreerde publicatie. Het eerste nummer kwam in mei 1842 van de pers en bevatte nog houtsneden. Tegen het uitbreken van de wereldoorlog in 1914 waren ook foto's en handgemaakte illustraties (soms zelfs in kleur) een belangrijk deel van de inhoud van het tijdschrift.

In navolging van het succes van *The London Illustrated News* verschenen al gauw gelijkaardige tijdschriften in andere Europese landen. *L'Illustration* volgde in 1843 in Parijs en in hetzelfde jaar verscheen in Leipzig de Duitstalige *Illustrirte Zeitung*. In de daaropvolgende jaren verschenen in nagenoeg elk geïndustrialiseerd land uitgaven van dergelijke tijdschriften: *Le Monde Illustré* liep in 1857 in Frankrijk voor het eerst van de persen en *the Graphic* in 1869. Later volgden nog grote namen, zoals *The Sphere* in 1900 en *The Tatler* in 1901. Hoewel die laatste titels een stuk later op de markt kwamen, volgden ze dezelfde lay-out en indeling als de al oudere titels.

LE MONDE ILLUSTRÉ

HEBDOMADAIRE

UNIVERSEL

Musique d'un régiment anglais donnant un concert dans un village reconquis du front belge.

VIN GÉNÉREUX
TRÈS RICHE
EN QUINQUINA

BYRRH

SE CONSOMME
EN FAMILLE
COMME AU CAFÉ

Maux de Tête, Névralgies
Grippe, Influenza

Aspirine

"USINES du RHÔNE"

LE TUBE DE 20 COMPRIMÉS..... 1 fr. 50
LE CACHET DE 50 CENTIÈMES: 0 fr. 20
EN VENTE DANS TOUTES PHARMACIES

l'Heure de la Victoire
sera marquée par

LES MONTRES ET Chronomètres LIP

DONT PLUSIEURS MILLIERS SONT EMPLOYÉS
POUR LE RÉGLAGE DES TIRS DANS L'ARMÉE
FRANÇAISE ET LES ARMÉES ALLIÉES.
DEMANDER LA MARQUE LIP CHEZ LES
BONS HORLOGERS. L'EXIGER SUR CHAQUE CADRAN.

N'OUBLIEZ PAS
de faire parvenir
à nos soldats

de l'alcool de menthe de **RICQLÈS**
Produit hygiénique indispensable
Le meilleur des dentifrices.

Exiger du **Ricqlès**

VITTEL

"GRANDE
SOURCE,"

EAU DE TABLE
ET DE RÉGIME
des ARTHRITIQUES

MAXIMA

3, RUE
TAITBOUT

BIJOUX

TÉLÉP.
GUT. 14-50

ANTIQUITÉS
AUTOS (DE MARQUES)

OBJETS D'ART
D'AMEUBLEMENT

MAXIMUM

Urétrites

PAGÉOL

ANTISEPTIQUE ÉNERGIQUE
des VOIES URINAIRES

Guérit vite et radicalement
Supprime douleurs

ÉVITE TOUTE COMPLICATION

Comm. à l'Académie de Médecine
par le Professeur LISSABAT, Médecin principal de
la Marine, anc. Prof. à l'École de Médecine navale.

Labor. de l'URODONAL, 24, R. de Valenciennes, Paris,
1/2 Botte: fr. 6 fr.; Grande Botte: 10 fr.; Étranger 7 et 11 fr.

FLOREÏNE

CRÈME DE BEAUTÉ
REND LA PEAU DOUCE
FRAICHE PARFUMÉE

Rédaction et Administration : 13, Quai Voltaire, Paris :: Téléphone : Saxe 24-20 et 55-53
ABONNEMENTS : France et Colonies : Un an : 30 fr. ; Six mois : 16 fr. — Étranger : Un an : 40 fr. ; Six mois : 22 fr.

01.

Sigaretten

SALEM ALEIKUM ZIGARETTEN.

Ein Stück Orient an der Elbe.

Beim Überschreiten der Marienbrücke in Dresden fesselt den Blick jedes Reisenden ein Gebäude, welches ihn zweifeln läßt, ob er an den Fluten der Elbe oder an denen des Bosphorus sich befindet. Von dem freigelegenen Elbgelände hebt sich der stolze Bau in schimmerndem Weiß ab. In streng orientalischem klassischem Stil gehalten, wird das monumentale Gebäude gekrönt von einer mächtigen Kuppel und flankiert von schlanken Türmchen und hochragenden Spitzen. Mit seiner reich ornamentierten Fassade, den bunten Mosaikeinlagen und den maurischen Fensterbögen, deren Charakteristika in jedem Stockwerk in einer anderen Form hervortritt, wirkt der Bau auch auf den Vielgereißten bezaubernd. Die Erbauerin ist die Orient-Tabak- und Zigarettenfabrik Genidze, Inhaber Hugo Zietz, Dresden, Hoff. Sr. M. d. Könige v. Sachl.

1918.—"Tempora mutantur."—Robbed of their gay trappings, the GREYS continue to uphold the great name of the regiment in the same old way. A foe not fit to be called soldiers have necessitated the use of the hideous gas-masks for both man and horse.

The
"GREYS"

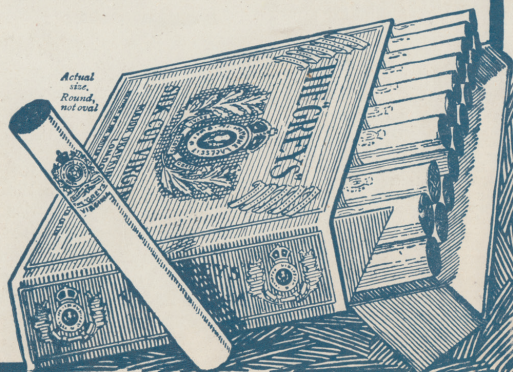
The Big CIGARETTE with the choice Flavour
 SILK CUT VIRGINIA

THROUGH all vicissitudes, "GREYS" remain the same—Big, full, firm, Genuine Virginia; essentially wholesome.

20 for 1/4; 50 for 3/2; 100 for 6/4
 Of High-Class Tobacconists and Stores everywhere.

FOR THE FRONT
 Post and Duty Free, and packed in Tins containing 50.
 200 for 7/-; 500 for 16/-; 1000 for 31/
 Place your order with your Tobacconist.

Manufactured by MAJOR DRAPKIN AND CO., LONDON.
 Branch of the United Kingdom Tobacco Company, Limited.

GERTIE: "How absolutely topping of you, Bertie, thinking of Chocs; and I've got 'Army Clubs' for you."

BERTIE: "Good egg—sweets for the sweet and 'Army Clubs' for the Army. Birds of a feather sort of flocking together. What!"

"CAVANDERS'

ARMY CLUB"
CIGARETTES.

Sold by the leading
Tobacconists and in
all the Canteens.

Cavanders, Ltd.
London,
and Glasgow.

20 for 1/1; 50 for 2/8; 100 for 5/4

>

Weer thuis

Hij staat tot aan zijn romp in ijzige modder
Half verblind door de regensneeuw,
En toch is hij in gedachten op deze Kerst-
dag
Hij haast zich door een dorpsstraat...

Hier is de school – ondanks de stok
Hij leerde zo weinig hij kon!
En hier is het snoepwinkeltje van die lieve
oude dame,
Oh, haar pepermuntjes waren lekker!

Hij rent voorbij de "Gevlekte big"
Zijn hart slaat in een vrolijk ritme,
En wanneer zijn cottage in zicht komt
Is het niet winter – het is juni!

De tuin is vrolijk met zomerbloemen –
De vogels zingen lief en helder –
Zijn vrouw glimlacht in de deuropening,
Een blij stem roept uit "Papa, lief!"...

Het grommende donderen van de wapens
Slaagt er niet in om zijn kerstdroom te
doorbreken;
In scherpe wind en vallende sneeuw
Proeft hij Abdulla's Bliss supreme,

Hun subtiële aroma verjaagt
Alle barse monotone en pijn,
Abdulla's magische sigaretten
Hebben hem zachtjes "weer naar huis"
geleid.

^

Gertie: "Hoe fantastisch, Bertie, om aan
Chocs te denken; en ik heb 'Army Clubs'
voor jou."
Bertie: "Lieve schat – snoepjes voor een
lief persoon en 'Army Clubs' voor het leger.
Soort zoekt soort. Of niet?"

Sphere

Sphere

02.

Camera's - grammofoons

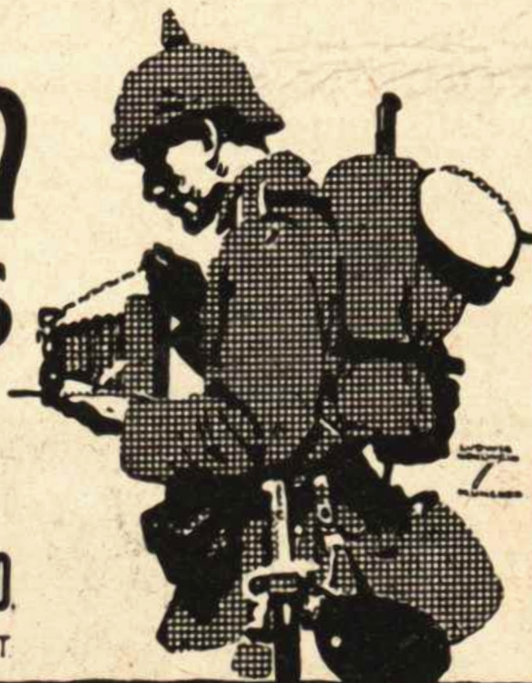
MIT
**ERNEMANN
 FELD-KAMERAS**

DIE BESTEN ERFOLGE AUF ALLEN KRIEGS-
 SCHAUPLÄTZEN BEZUG DURCH ALLE PHOTO-
 HANDLUNGEN. PREISLISTE KOSTENFREI

FEINR. ERNEMANN A.G. DRESDEN 150.

PHOTO-KINO-WERKE.

OPTISCHE ANSTALT.

**Cut out the "grouse," boys,
 here's the "Decca."**

TIME and again, in Mr. Philip Gibbs' stirring dispatches, wonderful word pictures visualise for us the highly important rôle played by the gramophone at the Front. Recently he described a young officer whose duty it was to do the "V.C. stunt"—by keeping his battery in action until he could see the whites of his enemy's eyes. "But he was not worrying about that; he had a gramophone in his hut and we listened to a piece by Kriesler, a 'cello solo by someone else, and a little ragtime to bring us down to earth again. The enemy was within short range and might attack in the morning, but it was a very good gramophone, and music is like water to "parched souls."

As two out of every three gramophones at the Front are "Deccas," it is highly probable that most of the incidents related by Mr. Philip Gibbs have reference to this ideal gramophone for Active Service. The "Decca" is light, portable, self contained, and immediately opened is ready to play all makes and sizes of needle records.

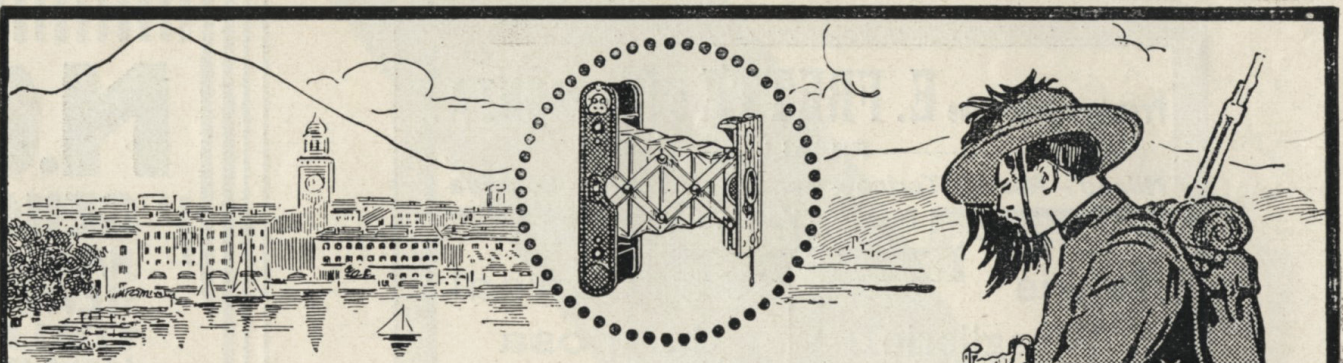
THE DECCA
 THE PORTABLE GRAMOPHONE.

In Leather Cloth	Compressed Fibre	Solid Cowhide
£6 15 0	£7 17 6	£10 10 0

THE DECCA CO.,
 32, Warship St., London, E.C.2.
 (Proprietors—
 Barnett Samuel & Son, Ltd.)

Of all leading Stores and
 Music Dealers.
 ILLUSTRATED FOLDER,
 and name of nearest agent,
 free on application to the
 Manufacturers.

OGNI UFFICIALE E SOLDATO

dovrebbe provvedersi dell'apparecchio fotografico

Vest Pocket Kodak

Dato il suo piccolo formato e minimo peso può essere comodamente portato in una tasca della divisa, senz'alcun disturbo.

Formato delle negative $4 \times 6 \frac{1}{2}$ cm.

Dimensioni $25 \times 60 \times 120$ mm.

Peso 260 grammi.

Migliaia di questi piccoli apparecchi sono in uso.

Il Vest Pocket Kodak con borsa L. 40

Idem con obb. Kodak Anastigmat „ 69

Chiedete particolari

KODAK SOCIETÀ ANONIMA

MILANO Corso Vitt. Em., 34 | VENEZIA P.zza S. Marco, 52

NAPOLI Via Roma, 288 | ROMA Corso Umberto, 399

^

Elke officier en matroos zou zich deze fotocamera moeten aanschaffen

Vest Pocket Kodak

Omwille van zijn kleine formaat en minimale gewicht kan hij zonder enige hinder gemakkelijk worden meegenomen in een uniformzak

Formaat van het negatief $4 \times 6 \frac{1}{2}$ cm
Afmetingen $25 \times 60 \times 120$ mm
Gewicht 260 gram.

Duizenden van deze apparaatjes worden al gebruikt.

De Vest Pocket Kodak met etui – 40 lire
Idem met obb. Kodak Anastigmat – 69 lire

Voor meer informatie
Kodak Naamloze Vennootschap
Milaan – Corso Vitt. Em. 34
Napels – Via Roma 288
Venetië – P.zza S. Marco 52
Rome – Corso Umberto 399

Illustrazione Italiana – 1915

